

Vlaamse Regering

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het Technicum van de Universiteit Gent te Gent

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 september 2008 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van het Technicum van de Universiteit Gent te Gent;

Gelet op het ministerieel besluit van 3 november 2009 houdende termijnverlenging van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Technicum van de Universiteit Gent te Gent;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 2 juli 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische, industrieel-archeologische en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

De Technische Laboratoria van de Universiteit Gent, met name Blok 1 met inbegrip van een hydraulische drukmachine voor vermoeiingsproeven, Blok 2 met inbegrip van de valmachine en de persmachine tot 50 ton met toebehoren, de voormalige thermische centrale en schouw, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting zoals de turbo-alternator en alle toebehoren, Blok 4 met inbegrip van de Technicumtoren en Blok 5 met inbegrip van de pompen en compressoren, zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te

Gent (Gent), Sint-Pietersnieuwstraat 41;

bekend ten kadaster:

Gent, 5e afdeling, sectie E, perceelnummer 402W(deel).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De wetenschappelijke waarde:

Voor de specifieke geschiedenis van de Gentse Universiteit betekent het Technicum een belangrijke materiële getuige en illustratie van de groei en de ontwikkelingen van de ingenieursopleiding.

De wetenschappelijke waarde van het Technicum wordt vooral bepaald door de representatieve voorbeeldfunctie van een grootschalig laboratoriumcomplex met grote ensemblewaarde bestaande uit verschillende met elkaar verbonden blokken uit het Interbellum met een dergelijke interne verscheidenheid afhankelijk van de zeer uiteenlopende aanwezige disciplines en als dusdanig tevens een belangrijke materiële getuige van de wijze waarop men tijdens het Interbellum de opleiding van ingenieursstudenten concipieerde.

De historische waarde:

Het Technicum, dat voornamelijk tussen 1934 en 1938 werd ontworpen als geheel van laboratoria ten behoeve van de Bijzondere Scholen, later de Faculteit van de Toegepaste Wetenschappen, van de Universiteit Gent is een omvangrijk complex met voorbeeldwaarde, tot stand gekomen volgens architecturale en structurele concepten die beantwoordden aan de toenmalige behoeften op esthetisch, pedagogisch en experimenteel vlak en dit volgens de ontwerpen van professor ingenieur architect Jean-Norbert Cloquet (1885-1961) in nauwe samenwerking met professor ingenieur Gustave Magnel (1889-1955), op zijn vakgebied een pionier met wereldfaam in onder meer het proefondervindelijk onderzoek van betonstructuren en mortels, en voorgespannen beton. Het is tevens een goed bewaard voorbeeld van laboratorium- en bedrijfsarchitectuur uit het Interbellum. De gebouwen zijn ook representatief voor het oeuvre van architect Jean-Norbert Cloquet die als hoogleraar betrokken was bij de belangrijke bouwcampagne van de Gentse universiteit tijdens het interbellum en hierdoor zijn stempel drukte op het universitair patrimonium.

Voor de Architectuurgeschiedenis van de 20ste eeuw zijn deze gebouwen zeer waardevol door het introduceren van een nieuwe constructiemethode met een volledige stalen, gelaste skeletbouw, en die hier voor het eerst in de wereld toegepast werd. De structuur wordt hier nog wel gemaskeerd door een baksteenarchitectuur aansluitend bij de Nieuwe Zakelijkheid met niet zelfdragende gele bakstenen gevelwanden die door middel van de betonnen lateien aan het skelet werden opgehangen en het typische metalen schrijnwerk. Enkel de inkompartijen van blok 2 en blok 5 worden extra gemarkeerd door de naam in typische art-decoletters. Betekenisvol is tevens de keuze van een stalen skelet in plaats van een betonnen structuur wegens functionele en esthetische redenen.

De industrieel-archeologische waarde:

De constructiemethode van de verschillende blokken met voor het eerst het gebruik van een gelast stalen skelet waarbij de knooppunten werden berekend volgens de toen eveneens nieuwe methode van Cross was een wereldpremière en een voorbeeld voor de moderne bedrijfsarchitectuur.

Ook als locatie van een aantal industrieel-archeologisch interessante machines voor wetenschappelijke proefnemingen, onder meer afkomstig van de fabriek van de Zwitserse

ingenieurs-uitvinders J. Amsler-Laffon & Sohn, pioniers van materiaalproefmachines, hebben deze gebouwen een grote industrieelarcheologische waarde.

- In (lokaal 01 februari Blok 1) een hydraulische drukmachine voor vermoeiingsproeven op materialen (gewapend beton, staal) bestaande uit een pomp, de vermoeiingsmachine en een pers. Ze zijn gesigineerd: "Alfred J. Amsler & Co / Schaffhouse-Suisse / Em. & P. Bodson / Liège"

-In het Labo Magnel (lokaal 01.22. Blok 2) bevindt zich van bij de oprichting een merkwaardige valmachine op een hiervoor opgericht betonnen blok en gemonteerd op de originele kurk, met merkplaatje van de fabriek "J. Amsler-Laffon & Sohn / Maschiene-fabrik / Schaffhausen / no 693".

-Een andere belangrijk toestel in hetzelfde labo is de elektrisch aangedreven persmachine tot 50 ton met toebehoren, eveneens gemaakt in de fabriek "Alfred J. Amsler & Co / Schaffhouse-Suisse / 8013 / représentants en Belgique : / Em. & P. Bodson . Quai St-Léonard / Liège".

-In het labo voor Hydraulica zijn nog de pompen en compressoren, met motoren gesigineerd "Constructions electriques de Belgique / Herstal / moteur asynochrome" van verschillende types aanwezig.

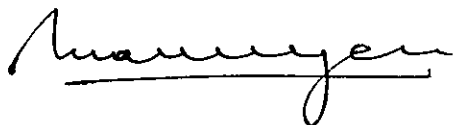
De voormalige thermische centrale, daterend van 1937-38, heeft industrieelarcheologische waarde door de nog bewaarde machinezaal met turbo-alternator en toebehoren, een schoorsteen en een voormalig ketelhuis. De ketelruimte is ondergebracht in een opmerkelijk bouwvolume met metalen skelet en bakstenen en natuurstenen parement, een betonnen uitwendig segmentbooggewelf boven de betonnen kolenbunkers. Dit geheel blijft een belangrijke materiële getuige en voorbeeld van een centrale uit het late interbellum zowel van op industrieelarcheologisch standpunt als ten aanzien van de geschiedenis van de ingenieursopleiding.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994), gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 22 augustus 2006).

Brussel, 05-05-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS